

Cu privire la declararea în dările de seamă aferente asigurărilor sociale de stat a salariaților care activează în condițiile timpului de muncă parțial și prin cumul

Clara SOROCEAN,
șef al Direcției generale
evidența individuală a
contribuțiilor, CNAS

Modul de declarare în dările de seamă aferente asigurărilor sociale de stat a salariaților care activează în condițiile timpului de muncă parțial adesea este abordat de către reprezentanții entităților economice, întrucât această categorie de salariați nu au o durată normală a timpului de muncă de 40 de ore pe săptămână. În continuare propunem răspunsuri la întrebările frecvent adresate de către angajatori unde este abordată tema dată.

*Colegiilor AF
Aplic. AP
Pentru*

? *Entitatea economică angajează o persoană fizică pe bază de contract individual de muncă prin cumul. Activitatea pe care o va îndeplini presupune prezența la muncă pentru o oră în fiecare zi. Este necesar ca la angajare persoana să fie declarată în Informația IRM 19 în cazul în care aceasta are loc de muncă de bază la o altă entitate, dar aici activează prin cumul cu timp de muncă parțial? Cum se declară perioada de activitate a persoanei în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21? Care va fi perioada stagiului de cotizare luat în calcul la stabilirea pensiei pentru această categorie de angajați?*

Angajatorii sunt obligați să calculeze și să vireze, în mărimea convenită și în termenele stabilite în anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (în continuare – Legea nr. 489/1999), contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, aferente salariilor calculate și altor recompense (art. 20 alin. (5)). În anexă este reglementat tariful contribuției de asigurări sociale datorat lunar de angajator, care se aplică la suma salariilor și recompenselor calculate lunar pentru toți angajații. De cele mai multe ori, angajaților care activează în condițiile timpului de muncă parțial li se stabilește un salariu mai mic decât salariul minim pe țară.

Potrivit alin. (1) din art. 132 din Codul muncii nr. 154/2003 (în continuare – CM) salariul minim pe lună și salariul minim pe oră, calculate pornind de la norma lunară a timpului de muncă, se stabilesc prin hotărâre de Guvern, după consultarea patronatelor și sindicatelor. Prin HG nr. 985/2023 a fost aprobat cuantumul salariului minim pe țară pentru anul 2024 în mărime de 5 000 de lei pentru un program complet de lucru de 169 de ore, ceea ce reprezintă 29,58 lei pe oră. În cazul în care programul de muncă este mai mic de 40 de ore pe săptămână, potrivit legii, salariul minim orar se calculează prin raportarea salariului minim lunar, prevăzut în pct. 1 din HG menționată mai sus, la numărul de ore lunar, potrivit programului legal de lucru aprobat.

Prin urmare, angajatorul este obligat să calculeze angajatului un salariu de cel puțin 5 000 de lei în cazul în care acesta a lucrat luna completă sau proporțional timpului lucrat în cazul în care acesta activează cu program incomplet. Luând în calcul aceste condiții, pentru salariatul angajat cu program redus de muncă, baza

lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale se stabilește proporțional zilelor lucrate și nu poate fi mai mică decât suma calculată prin raportarea salariului minim lunar pe țară către timpul efectiv lucrat de salariatul respectiv. În acest context, declararea contribuțiilor de asigurări sociale se efectuează pentru perioada de activitate aferentă perioadei de raportare.

Astfel, pentru situația din întrebarea adresată, perioada de muncă declarată în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21 va fi luna integrală. Respectiv, salariul va fi cel real stabilit pentru timpul lucrat, iar contribuția, cea stabilită de cadrul legal aplicată la salariul calculat.

Cât privește realizarea stagiului de cotizare pentru această categorie de angajați, menționăm că în art. 6 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii este reglementat modul de calcul al stagiului de cotizare. Astfel, la art. 6 alin. (2) din lege este menționat că stagiul de cotizare se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții, în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor sociale de stat și împărțirea sumei obținute la 12. Rezultatul obținut se rotunjește până la o unitate după virgulă. În cazul în care suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mică decât suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație, stagiul de cotizare se calculează proporțional sumei achitate. Prin urmare, la calcularea stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, acesta va fi dedus din suma contribuțiilor plătită de către angajator la bugetul asigurărilor sociale pentru luna respectivă.

Cu referire la necesitatea de prezentare a Informației IRM 19 pentru această categorie de salariați aducem la cunoștință că, potrivit art. 5 alin. (1¹) din Legea nr. 489/1999, angajatorii, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, sunt obligați să prezinte, pe suport de hârtie sau utilizând metode automatizate de raportare electronică cu aplicarea semnăturii digitale, informația aferentă raporturilor de muncă pentru stabilirea drepturilor sociale și medicale, potrivit formei și modului aprobate de Ministerul Finanțelor, în termen de până la 10 zile lucrătoare de la data angajării sau modificării/încetării raporturilor de muncă, emiterii ordinului de acordare a concediului pentru îngrijirea copilului sau concediului paternal. Prin urmare, în cazul în care angajatorul a încheiat raporturi de muncă cu un angajat, are obligația de a prezenta Informația IRM 19 indiferent de faptul dacă persoana este angajată la loc de muncă de bază sau prin cumul, cu program complet de muncă sau în condițiile timpului de muncă parțial.

? *Persoana este angajată pe bază de contract individual de muncă în cadrul unei companii din sectorul real. Programul de muncă al angajatului este de 2 zile pe săptămână. Cum se declară perioada de activitate a persoanei în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21? Se reflectă doar zilele în care persoana a activat cu efectuarea a mai multor înscrieri sau se declară luna integrală? Cum va fi calculată perioada stagiului de cotizare la atingerea vârstei de pensionare?*

Spre deosebire de situația expusă în întrebarea precedentă, unde persoana activează în fiecare zi, timpul de activitate fiind limitat, în întrebarea dată persoana activează posibil un număr mai mare de ore pe lună, dar nu se prezintă zilnic la muncă. Nici în acest caz nu este necesar de reflectat fiecare zi de activitate separat. Dat fiind faptul că persoana se află în relații de muncă cu angajatorul pe parcursul întregii luni, perioada de activitate declarată în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21 va fi luna integrală fără divizarea pe perioade.

Divizarea bazei de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale pe perioade per salariat se efectuează în corespundere cu categoriile persoanelor asigurate prevăzute de

Clasificatorul categoriei persoanelor asigurate aprobat prin Anexa nr. 3 la Ordinul MF nr. 94/2020. Pentru situațiile în care baza de calcul declarată se referă la aceeași categorie nu este necesară declararea separată a fiecărei zile de activitate. Adică, în situațiile în care angajatul s-a aflat în concediu ordinar plătit sau în incapacitate temporară de muncă, atunci apare necesitatea de a înregistra în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21 mai multe înscrieri pentru a delimita fiecare perioadă. În cazul în care persoana activează în condițiile timpului de muncă parțial și înregistrează venit asigurat doar din activitate, atunci luna integrală se declară cu categoria 101 „Persoană angajată pe bază de contract individual de muncă”.

Aspectul ce ține de includerea perioadelor în stagiul de cotizare este similar ca și la întrebarea precedentă. Se va calcula stagiul de cotizare proporțional contribuțiilor plătite. Însă în cazul în care persoana mai are unele activități prin cumul în cadrul altor companii, suma contribuțiilor plătită integral va avea impact la determinarea stagiului de cotizare.

? *Cu unul din angajații entității care activează pe bază de contract individual de muncă a fost încheiat contract de muncă pentru îndeplinirea unei munci suplimentare într-o altă profesie prin cumul. Angajatului i se calculează salariu pentru ambele funcții. Cum urmează de declarat persoana respectivă în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21? Se vor efectua două înscrieri cu diferite categorii ale persoanelor asigurate și diferite profesii sau o singură înscriere cu însumarea fondului de retribuire a muncii pentru ambele activități?*

În conformitate cu prevederile art. 267 din CM, munca prin cumul reprezintă îndeplinirea de către salariat, pe lângă munca de bază, a unei alte munci, permanente sau temporare, în afara orelor de program, în temeiul unui contract individual de muncă distinct. Contractele individuale de muncă prin cumul pot fi încheiate cu unul sau mai mulți angajatori, dacă aceasta nu contravine legislației în vigoare. Munca prin cumul poate fi prestată atât în cadrul aceleiași unități, cât și în alte unități.

Prin urmare, persoana angajată în baza unui contract de muncă în cadrul unei entități economice are dreptul să încheie contracte individuale de muncă, concomitent, și cu alți angajatori, dacă acest lucru nu este interzis de legislația în vigoare, sau poate încheia un contract de muncă suplimentar în cadrul aceleiași unități.

În Clasificatorul categoriilor persoanelor asigurate aprobat prin Anexa nr. 3 la Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 94/2020 se conțin categorii predestinate declarării persoanelor angajate prin cumul și la locul de muncă de bază.

Astfel, persoanele angajate prin contract individual de muncă la locul de muncă de bază se declară cu categoria persoanei asigurate 101 „Persoană angajată pe bază de contract individual de muncă”. Pentru persoanele angajate prin cumul este prevăzută categoria 123 „Persoană angajată pe bază de contract individual de muncă”. Categoria 123 este utilizată de către angajatorul care a angajat persoana la loc de muncă prin cumul, locul de muncă de bază al acestui angajat fiind în cadrul unei alte companii.

Pentru persoanele care sunt angajate pe bază de contract individual de muncă în cadrul entității respective și în afară de munca lor de bază, stipulată în contractul individual de muncă, îndeplinesc, la aceeași unitate, o muncă suplimentară într-o altă profesie (funcție) sau obligațiile de muncă ale unui salariat temporar absent, fără a fi scutite de munca lor de bază în limitele duratei normale a timpului de muncă stabilite de Codul muncii, categoria persoanei asigurate 123 nu se utilizează la completarea tabelului nr. 2 din Declarația IPC 21.

Pentru aceste categorii de salariați, în tabelul nr. 2 din Declarația IPC 21 se va efectua o singură înscriere. Categoria persoanei asigurate declarate în coloana 7 va fi 101, iar profesia (funcția) va fi cea de bază. Cât privește baza de calcul a contribuției de asigurări sociale care este necesar de a fi declarată în coloana 9 a tabelului nr. 2 din Declarația IPC 21 se va indica suma totală a retribuirii muncii acordată atât de la locul de muncă de bază, cât și din activitatea prin cumul desfășurată în cadrul aceleiași companii.

După cum am menționat mai sus, art. 6 din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii prevede că stagiul de cotizare se exprimă în ani și se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții în mărimile stabilite de legislație și împărțirea acestei sume la 12. Prin urmare, indiferent de tipul activității persoanei asigurate (locul de muncă de bază sau prin cumul, activitate la distanță), în cazul în care au fost declarate și achitate de către angajator contribuțiile de asigurări sociale, perioadele respective se includ în stagiul de cotizare al persoanei.

Ținând cont de cele menționate, categoria persoanei asigurate 123 este necesar de utilizat doar de către angajatorii care angajează salariați prin cumul, aceștia având un loc de muncă de bază în cadrul unei alte entități economice.

ABONAREA la revista **Contabilitate și audit**

se efectuează prin firma **Contabil-Service SRL**,
precum și prin reprezentanțele **IS Poșta Moldovei**

Alegeți cel mai convenabil pachet pentru Dvs.:
PRINT, DIGITAL sau PLATINUM!

